

Lištica
Plevel-Človíček
11. 3. – 24. 5. 2026
G99

kurátorky: Viktória Pardovičová, Barbora Trnková

Prostředí výstavy ve dvou místnostech galerie G99 naspřívádí na území, jež bylo stvořeno, nebo také podmaněno, jedinou entitou. Plevel-Človíček je zde přítomen, ačkoli se současně ztrácí či odbíhá z plochy obrazů – kapitol svého vlastního příběhu, který se hemží symboly dětských her nebo odkazy na obraznost historických ikon. Plevel-Človíček zde jakoby dohlíží na teritorium, které je podobně jako jeho vlastní tělesné tkáně i myšlenky až příliš nejednoznačné. Tato postava by mohla být experimentem, obětí, stejně jako modifikovaným modelem kolonizátora. Který status by se mu hodil, který si zaslouží a který si sám volí? Mohl by být paralelou k naší vlastní každodenní „role-play“? Jeho vlastnosti jsou ambivalentní, spletené do kontrastního spektra konotací. Nelze s určitostí říct, zda rostliny, které vysadil a vypěstoval, a které nyní obývají pole a svádějí boje se včelami, prosperují a obohacují ekosystém společného života, nebo si ho podmaňují a dále se klonují do nekonečných forem rostlině-humánních bytostí. Kdo nebo co je v tomto případě škůdcem a kdo o tom rozhoduje?

Výstava *Plevel-Človíček* je třetí epizodou příběhu, který začal diplomovou prací malíčky Lucie Lienerové (Lištice). Od tématu portrétů botanické transformace své přítelkyně Ivy se prostřednictvím projektu *Plevelitel* posunula k postavě mužského pohlaví s nejasnou minulostí i charakterem. Právě diskutabilní schopnosti Plevelitele, jeho specifické vlastnosti a činnosti, které vedle péče o rostliny zahrnovaly i pravidelné sázení lidských orgánů jako semínek, ze kterých roste plevel, se staly předobrazem aktuální výstavy. Ta představuje příběh nového zjevení v podobě potomka Ivy a Plevelitele, kteří se stávají součástí teorie, jejíž vrstvy postupně formuluje sama autorka. V kontextu problematické současnosti by tato postava mohla být rovněž symbolem sice pochybné, avšak zjevně přetrvávající odolnosti. Podobně jako synantropně žijící rostliny, jako druhy přizpůsobené životu v degradovaném prostředí, schopné růst na troskách fasád, na skládkách odpadu či na okrajích dálnic a průmyslových hald, se i Plevel-Človíček adaptoval. Jeho dětská zranitelnost nebo zděděný smysl pečovat však místy odkrývají znepokojivě ostré hrany.

Z larev a klíčků se v jeho světě může snadno zrodit barevný motýl s toxicky nebezpečným žihadlem. Mohly by však i naostřené údy (či výhonky?) Plevel-Človíčkem vypěstované a primárně invazivní rostliny kultivovat a prostřednictvím jeho botanických znalostí regenerovat ekosystém, který je jinak unavený diktátem lidských norem a vyčerpán průmyslovým využíváním? Co když je tato bytost obětí vlastní existence, vznikající za pomoci spekulativního klonování rostlinných a antropogenních těl, stejně jako metafor a imaginace? A co se může skrývat v buňkách jeho genetických vrstev, není-li jisté, zda jsou vůbec živočišného původu?

Pro autorku typické propojování narativů, které rozehrávají děje v samotných obrazech a současně vytvářejí napětí prostřednictvím jejich barevnosti i obsahu, se prolíná i kontrastuje s formáty statictějších maleb. Ty, na rozdíl od dějových a formálně výraznějších kompozic, představují specifické tvary inspirované dětskou znakovou symbolikou. Obrazy Lištice se tak stávají samostatnými stránkami knihy nebo fragmenty příběhu, jehož posloupnost, gradaci i závěr si potřebujeme sestavit individuálně. Příběh o Človíčkově, jehož původ odkazuje k plevelu – obecně problematickým rostlinám, které mohou (ale vůbec nemusí) být pro jiné druhy destruktivní či překážet krajinářské činnosti podmíněné lidskou estetizací – je zároveň příběhem vrstvicích se pochybností a předsudků a snad i napjatou současností podmíněných prvků ostrakizace. Ta však může, jak tvrdí bulharská filozofka Julia Kristeva, představovat nejen sociální akt vyloučení, ale i pokus subjektu či kolektivu uniknout před vlastní vnitřní cizostí nebo nejistotou a jinakostí. Může být tedy projevem zranitelnosti, která v nucené sebeobraně plodí obecně proklamovanou negaci, a zároveň může

připomínat, že podobně jako původ ani tělesná schránka či sebepřijetí nemusí mít jednoznačný, pozitivní nebo ideální charakter.

Výstava Lištice testuje hranice kontradikcí – nekonformity a podmanivosti, měkkosti a nebezpečí zranění, péče a toxicity. Svět Plevel-Človíčka může být klidně tím vším zároveň. On sám dokáže figurovat v pohádkách o generacích nových rostlin, které si již zvykly na člověkem dodávané pesticidy a obrátily svou moc s rozhodnutím pomsty, stejně jako může tiše snít za závěsem, který ve chvíli vzpomínky na až příliš lidský a upřímný pocit něhy zavěsil v zahradním domku na náradí jeden z jeho rodičů.